

**SPOLEČNOST OCHRÁNCŮ
PAMÁTEK
VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH**

Zpravodaj

1.

2010

ROČNÍK XX.

NĚKOLIK SLOV NA ÚVOD

Vážení přátelé,

dovolujeme si vás oslovit v prvním čísle Zpravodaje roku 2010, tedy roku, který bude pro naše sdružení v mnoha směrech přelomový. Společnost ochránců památek letos slaví dvacáté výročí existence. Tím se řadí k nejdéle působícím občanským sdružením na našem území, zabývajícím se ochranou památek. V rámci oslav tohoto významného výročí je naplánováno několik akcí, jejichž zorganizování a přípravy si vyžádají velké úsilí. V těchto dnech již je vyrobena výroční turistická známka, připravuje se vydání sborníku, mapujícího nejdůležitější akce Společnosti za dobu její existence. V plánu je také uspořádání výstavy s obdobnou tematikou v prostorách krajského úřadu Královéhradeckého kraje a podzimní konference Občanská sdružení v památkové péči.

Nejbližší akcí však bude výroční sněm Společnosti, jenž je v letošním roce i sněmem volebním. Volby se tentokrát nebudou týkat jen složení výboru a ostatních funkcí, ale také nového předsedy našeho sdružení. Z těchto důvodů bude velice důležité, aby se sněmu zúčastnilo co nejvíce členů. Pokud všichni chceme, aby výše uvedené akce a dubnový sněm proběhly hladce a důstojným způsobem, je potřeba, aby se do jejich příprav zapojilo více členů, především produktivního věku. Každý z nás může v rámci svých možností přispět svou pomocí.

V poslední době se stává, že většinu akcí, které Společnost organizuje, připravuje několik stále stejných aktivních členů. To je při početnosti členské základny zarážející. Do budoucna je tento stav neúnosný. Pokud se situace nezmění, pak bude potřeba přijmout nezbytná opatření a jejich důsledky z toho vyplývající. Dnešní doba přináší nové výzvy a situace a je důležité, jak bude naše sdružení na tyto skutečnosti reagovat. Samozřejmě nelze nikoho nutit, jsme dobrovolná organizace, ale každý z nás do sdružení vstupoval s podobným zájmem.

Závěrem bychom chtěli poděkovat doktoru Němečkovi a všem aktivním členům sdružení za obrovský kus práce, který pro Společnost ochránců památek v uplynulém roce odvedli. Tímto vyzýváme zejména mladší členy, aby se zamysleli nad situací našeho sdružení a nad tím, jak by sami mohli přispět k jejím aktivitám. V budoucnu bude záležet na snaze každého z nás, jestli bude Společnost ochránců památek ve východních Čechách fungovat i po dovršení dvaceti let své existence.

Pavel Bareš a Rudolf Khol

INFORMACE Z VÝBORU SPOLEČNOSTI:

- Tři členové společnosti se v Letohradě zúčastnili jednání o stavebním stavu zdejší kaple sv. Jana Nepomuckého. Kromě P. Bareše, dr. Hovorky a dr. Němečka byli přítomni za církve V. Vacek, L. Šponar, za město místostarosta M. Hatka a T. Langr. Více v samostatném článku.

- **Byl stanoven termín 4. ročníku konference Kulturní dědictví v současnosti, která se uskuteční u příležitosti 20. výročí naší Společnosti a bude věnována občanské společnosti v památkové péči. Konference se bude konat 16. října 2010 v přednáškovém sále Muzea východních Čech v Hradci Králové.**

- O prázdninový pobyt na hradě Frymburk projevil zájem klub historického šermu Tesák. Jsou ochotni nejen představit ukázky historického šermu, ale také pracovat při opravě hradu.

- **Dr. Marta Hovorková se ujala uspořádání archivních dokumentů, týkajících se Společnosti za dvacetileté období. Některé materiály budou předány do Státního okresního archivu v Hradci Králové, ponechány budou jen účetní doklady za posledních pět let a doklady o sněmech SOPVC. Je nutné zvážit jak uspořádat knihovnu, především pak časopisy.**

- Svou grafickou podobu již získal pamětní list k 20. výročí existence Společnosti.

- **Ing. Havrda informoval, že po měsících urgencí a připomínek byl opraven barokní můstek v obci Havřina.**

- Byl účetně uzavřen loňský rok. Účetnictví a doklady nyní zkontroluje paní Petráčková, následně revizní komise a paní Sibalová provede daňové přiznání. Je třeba poslat složenku několika členům, kteří nezaplatili členský příspěvek.

- **O víkendu 24. až 25. dubna se uskuteční letos první, v pořadí již šestá brigáda na hradě Frymburk u Nového Hrádku. Předběžný plán: jarní úklid areálu hradu, oprava schodiště, čištění prostoru okolí studny.**

- Vývěsní skříňka v podchodu u Centrálu v Hradci Králové stále čeká na Vaše příspěvky. Náměty, připomínky či přímo materiály ke zveřejnění můžete zasílat na e-mail bary72@seznam.cz. Kromě opakované prosby o příspěvky do vývěsky znovu upozornujeme na internetové stránky www.sopvc.cz. Těšíme se na podnětné připomínky k obsahu, ale zejména na nové příspěvky ke zveřejnění. Zasílat je můžete na e-mail Společnosti: sopvc@seznam.cz.

VÝROČNÍ TURISTICKÁ ZNÁMKA

Dvacet Společnosti ochránců památek ve vých. Čechách

U příležitosti dvacátého výročí založení naší Společnosti byla vydána speciální příležitostná turistická známka. Pro členy naší Společnosti, ale i pro ostatní zájemce bude tento známý turistický suvenýr v podobě dřevěné vypalované plakety k zakoupení na níže uvedených prodejních místech v rámci celých východních Čech a rovněž na akcích našeho občanského sdružení.

Jednou z nich bude i nadcházející výroční sněm v sobotu 17. 4. 2010 v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Výroční sněm je v letošním roce pro naši organizaci obzvláště důležitou událostí, a to zejména kvůli uvedenému kulatému výročí.

Výroční turistická známka je jednou z mnoha akcí, kterými bude toto výročí připomenuto a bude záležet jen a jen na nás, členech Společnosti, zda vyznění oslav a sním spojených akcí (vydání sborníku, uspořádání výstavy o činnosti...) bude důstojné.

Nyní praktické informace k Výroční turistické známce (VTZ):

Oficiální zahájení prodeje Výroční turistické známky: 1.3. 2010

Stálá prodejní místa:

- Hradec Králové
- Muzeum východních Čech, Eliščino nábř.465
- Knihkupectví U Katedrály, Velké nám. 36
- Infocentrum, Velké nám. 165
- Infocentrum, Gočárova tř. 1225
- Jičín Infocentrum, Valdštejnovo nám. 1
- Litomyšl Infocentrum, Smetanovo nám. 72
- Náchod Infocentrum, Kamenice 144
- Pardubice Infocentrum, nám. Republiky 1

Stálá prodejní cena VTZ: 30 Kč

Mimořádná cena pro členy Spol. 25 Kč (na výročním sněmu v So 17.4. 2010)

Jiří Němeček:

Jednali jsme o poutní kapli sv. Jana Nepomuckého v Letohradě

Po obdržení e-mailového dopisu od pana Tomáše Langra, otištěn ve Zpravodaji č. 3, jsem oslovil duchovního správce farnosti Letohrad P. Václava Vacka a R. Bareš zástupce starosty pana Martina Hatku, jehož dopis byl otištěn ve Zpravodaji č. 4.

V Letohradě jsme se sešli v sobotu 30. ledna, kromě výše zmíněných byl za společnost přítomen také dr. Václav Hovorka a s panem farářem přišel Ing. Ladislav Šponar.

Společně jsme si prohlédli kapli včetně ambitů kolem kaple a sklepní prostory pod nimi. Kaple,

postavená v roce 1734, se v současnosti potýká s dvěma hlavními problémy. První je zatékání a druhý je zemní vlhkost způsobená srážkovou vodou. Druhý problém vznikl v důsledku položení betonové mazaniny na pískovcové dlaždice na nádvoří, čímž se znemožnilo vsakování a odpařování dešťové vody. Pokud jde o ambity, jde o stejný problém. Část střechy s věžičkou byla opravena v loňském roce. Podsklepené prostory byly v minulosti staticky zajišťovány betonovými příložkami. Po prohlídce velmi zajímavého barokního interiéru kaple jsme se sešli v zámecké restauraci k jednání. Bylo přátelské a konstruktivní. Všichni jsme se shodli, že pokračování v opravách ambity počká, a že nejdůležitější je v současnosti oprava střechy kaple. Město na letošní rok uvolnilo účelovou dotaci 100 tis. Kč a je zažádáno u Pardubického kraje o grant. Je rovněž podána žádost na MK ČR o příspěvek ze střešního fondu. Shoda byla v tom, že je třeba hledat další finanční zdroje. Pokud jde o úpravu jižního svahu a kultivaci vzrostlé zeleně, je v plánu města pro letošní rok. K řešení problému s povrchovou vodou jsem navrhl, aby byly provedeny alespoň provizorní úpravy pro odvedení dešťové vody. Slíbil jsem, že naše sdružení osloví Pardubický kraj, aby vyhověl žádosti o grant vzhledem ke stavebnímu stavu kaple a stejně tak oslovíme i MK ČR. Na závěr jsme se dohodli, že společně budeme usilovat o záchranu tohoto památkového objektu, který vedle stavebně historické hodnoty tvoří i krajínotvorný prvek.

Po skončení jednání nás P. Václav Vacek provedl farním kostelem sv. Václava na náměstí a rovněž objektem fary. Za svou osobu navrhuji, abychom pro zájemce opět zorganizovali výlet do Letohradu se zaměřením na výše uvedené objekty. Je možné také navštívit Muzeum řemesel a Městské muzeum umístěné na letohradském náměstí. Závěrem chci poděkovat P. Barešovi a dr. V. Hovorkovi, že věnovali svůj sobotní volný čas tomuto jednání a svými připomínkami byli platnými účastníky.

Z historie Poutní kaple sv. Jana Nepomuckého v Letohradě

Kaple je postavena na místě zvaném Kopeček (432 m n.m.), jižně nad Letohradem. Původně zde stály tři misionářské kříže (od r. 1629), na jejichž místě nechala hraběcí rodina Kolovratů v roce 1714 vystavět kapličku zasvěcenou svatému Janu Nepomuckému (kanonizován ale až 1729), ke které se ještě téhož roku konala pouť. V roce 1728 koupil kyšperské panství (původní název Letohradu – Kyšperk) hrabě Jan Václav Breda, který v roce 1734 nechal na místě kapličky vystavět dnešní kapli a v roce 1736 kolem ní ambity jako ochranu poutníků před nepřízní počasí a současně nechal vysázet kolem přístupové cesty lipovou alej. Stavitelem kaple byl patrně T. D. Morazzi z Chrudimi. Pětiúhelníkový půdorys kaple není jedinou symbolikou světcovy ikonografie. Stejně tak jsou do

pětiúhelníku seskupeny ambity. Kaple je centrální stavbou s pěti mělkými apsidami a půlkruhovými okny, fasáda je bez výraznějších ozdob. Kaple je zaklenuta klášterní klenbou s lunetami. Uvnitř na jižní straně je čtvercová sakristie a nad ní je kruchta s novějšími varhanami, které postavil v r. 1921 rychnovský varhanář Václav Poláček. Při jedné straně kruchty je panská oratoř a na druhé straně kazatelna. Uprostřed kaple dřevěný oltář ve tvaru pěticípé hvězdy s pěti menzami a pěti svatostánky, na jejichž dvířkách jsou vyřezány reliéfy zobrazující děje ze světcova života. Ve střední části oltáře jsou na rozích umístěny sochy, které znázorňují pět světcových ctností (víra, láska, naděje, štedrost a statečnost). Oltář je ve vrcholu zakončen původní vyřezávanou skupinou Apoteózy sv. Jana Nepomuckého mezi anděly, což je kvalitní práce vrcholného baroka. Původní

výmalba byla v r. 1866 zabílána a v roce 1939 na některých místech, nepříliš zdařile, obnovena místním malířem Karlem Zahradníkem.

V plochostropých ambitech, vedle jedné zachované původní zpoděnice, je namalována křížová cesta z roku 1847, kterou namaloval místní malíř Dominik Umlauf a jeho syn Jan. Je zde také kaple Nejsvětější Trojice s oltářem sv. Antonína Paduánského. Sklepení pod ambity je vyzděno z opuky s cihelným zaklenutím.

Opravy kaple probíhaly v různých obdobích a v různém rozsahu. Vedle opravy omítek klenby (po zatékání) a zabílení fresek největší oprava započala v letech 1913, kdy byla snesena původní věž a nahrazena novou s měděnou krytinou. V r. 1921 bylo vyměněno všech sedm dveří s použitím původního kování. V r. 1924 zvednuta dlažba nádvoří, bohužel, betonovou mazaninou. V r. 1939 byla střecha pokryta azbestocementovými šablonami místo dřevěného šindele. Poslední opravy proběhly v letech 1984/7. Opravy ambitů, vyspravení eternitové krytiny a potažení věže kaple měděným plechem.

* * * * *

POZVÁNKA DO PODORLICKÉHO SKANZENU V KRŇOVICÍCH U TŘEBECHOVIC

Akce pro veřejnost v roce 2010

17.4. 2010 - DEN ZEMĚ

K vidění bude například ukázka chovu zvířat ve skanzenu, prezentace výrobků „Fair trade“, ukázka projektů ZO ČSOP Orlice ap.

1. 5. 2010 - JARMARK

Zahájení nové turistické sezony v Podorlickém skanzenu. Ke zhlédnutí i zakoupení budou výrobky tradičních řemesel. Akce je pořádána ve spolupráci se Sdružením lidových řemeslníků a výrobců.

10. 7. 2010 - SETKÁNÍ S VETERÁNY

Veřejné setkání majitelů veteránů v Podorlickém skanzenu - akce je veřejně přístupná. Výstava historických automobilů, motocyklů a traktorů, možnost povídat si o začátcích automobilismu, srovnání značek apod.

14. 8. 2010 - HOSPODAŘENÍ NA VSI

Ukázky historických způsobů hospodaření, historické zemědělské techniky a práce s dobovým náradím. V případě vhodných podmínek bude předvedeno přibližování dřeva a další práce za pomoci koní.

11. 9. - 12. 9. - STARÁ ŘEMESLA

Ukázky zpracování dřeva, tesařské práce a další řemesla dříve běžná na venkově. Možnost vyzkoušet si některé práce - např. vrtání potrubí, výroba šindele, tesání žlabů a koryt...

4. 12. - 5. 12. - VÁNOCE VE SKANZENU

První předvánoční den ve skanzenu. Vánoce na venkově, vánoční interiéry, vánoční program, štědrovečerní a vánoční dobroty a další.

ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI:

DOTACE PRO LITOMYŠL. Ministr kultury Václav Riedelbauch podepsal letos 10. února rozhodnutí, na jehož základě byla Litomyšli přidělena dotace z Integrovaného operačního programu 5.1 ve výši téměř 400 milionů korun na obnovu Zámeckého návrší. Integrovaný operační program je jedním z osmi tematických operačních programů, díky kterým lze získat prostředky z fondů Evropské unie.

JIČÍN NEJLÉPE REKONSTRUOVAL. Dne 22. 1. 2010 se v sídle Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Josefově, konalo krajské kolo Soutěže o nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Vítězem v Královéhradeckém kraji se stalo město Jičín se svou městskou památkovou rezervací, hodnotící komise ho doporučila k ocenění i v celostátním měřítku. Město Jičín dokončilo v roce 2009 rozsáhlou obnovu historického náměstí a dalších veřejných ploch a právem ho lze řadit k nejlépe udržovaným rezervacím.

PAMÁTKÁŘI NAVAZUJÍ KONTAKTY S POLÁKY. Počátkem února se v polském Walbrzychu, na zámku Ksiaz, uskutečnilo setkání zástupců českých a polských památkářů. Cílem schůzky bylo navázání přeshraniční spolupráce v oblasti vzájemné propagace objektů ve správě Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Josefově, a zámku Ksiaz. Snahou české strany je zejména zvýšení povědomí polských turistů o objektech ve správě územního odborného pracoviště v Josefově, a tím i zvýšení polské klientely na těchto objektech, hovořilo se i o možnosti navázání kontaktů s polskými cestovními kancelářemi za účelem zvýšení přílivu polských turistů do Královéhradeckého kraje

LICHTENŠTEJNOVÉ již neusilují o vrácení Lednicko – valtického areálu. Dohoda o navázání diplomatických vztahů mezi Lichtenštejnskem a Českou republikou v podstatě znamená, že rod Lichtenštejnů nebude usilovat o vrácení Lednicko – valtického areálu. O zámky v Lednici a ve Valticích přišli Lichtenštejnové při pozemkové reformě po první světové válce.

V DĚČÍNĚ BYLY OBJEVENY ZBYTKY HRADU. Pod nádvořím děčínského zámku byly nalezeny zbytky zdiva hradu ze 13. Století. Konkrétně našli pozůstatky hranolové věže s kamenickými prvky a čedičovou dlažbou. Věž byla dříve na okraji hradního příkopu, dnes stojí uprostřed nádvoří. Zdivo je dochované do výše cca 2 metrů. Zbytky hradu byly definitivně zrušeny při přestavbě zámku v 18. století, kdy sjednotili dva areály v jeden.

ZÁMEK V LOUČNÉ NAD DESNOU je na prodej. Zámek je na prodej od července 2009. Zchátralý areál je momentálně v konkurzu a byl již nabízen za vyvolávací cenu 9 miliónů korun v dražbě. Prozatím bez úspěchu, takže suma bude pravděpodobně snížena. Péči o zámek převzala v 90. letech podnikatelská rodina Franz Klein, která se snažila přestavět zámek na hotel.

EXCALIBUR POMŮŽE HRADU BUBEN. Plzeňská krajská rada schválila bezúplatný převod zříceniny hradu Buben na občanské sdružení Excalibur. Na opravy a další využití hradní zříceniny, jejíž stav se v poslední době povážlivě zhoršuje, už má Excalibur zpracovaný projekt. Sdružení počítá s restaurováním památky vlastními silami. Potřebuje však sehnat peníze na stavební materiál, od vedení kraje už získalo příslib, že jim pomůže oslovit Evropskou unii.

Památková komora České republiky, Občanské sdružení Ochrana Klokočských skal, Hana Talli Hlubučková-regionální poradce

zvou malé výtvarníky

ke druhému ročníku mezinárodní výtvarné soutěže:

ARCHEOLOGIE OČIMA DĚTÍ

Kategorie:

1) Minižáci	3.-5 třída ZŠ
2) Žáci	druhý stupeň ZŠ a nižší třídy víceletých gymnázií
3) Dorost	od 15. do 19.let

Výtvarné techniky: Malba, kresba, perokresba, koláž, suchá jehla apod.

Maximální velikost výtvarných děl A3. Hotová díla je nutno označit na zadní straně: jménem a příjmením autora, adresou trvalého bydliště či školy.

Důležité je napsat i věk autora či autorky dílka!

Hotová výtvarná díla prosíme zaslat poštou na adresu: o. s. OKS, Zelená cesta 1704, 511 01 TURNOV

Soutěž bude ukončena 30. března 2010 a nejlepší práce budou vyhodnoceny 4. června 2010 rámci konference Stavaři a archeologie z pohledu územního plánu v Turnově

Monika Ficková: Výlet do Hostinného

Městečko Hostinné, jedno z nejstarších měst Podkrkonoší, bylo cílem našeho zimního výletu v sobotu 23. ledna. Navzdory mrazivému, ale slunečnému počasí jsme se vydali vlakem směr Stará Paka na Hostinné.

Cílem našeho výletu byla návštěva bývalého františkánského kláštera. Těž jsme navštívili Galerie antického umění, instalovanou v prostorách bývalého františkánského kostela Neposkvrněného početí Panny Marie. Sádrové kopie antických soch jsou v majetku Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, galerie je veřejnosti přístupná.

Objektem františkánského kláštera, který je jinak veřejnosti uzavřen, nás provedl pan Jaroslav Urban. Velmi zajímavě vyprávěl jak o historii kláštera a řádu františkánů, tak o současném stavu objektu. Přívětivě odpovídal na naše otázky a zmínil též informace o počínající rekonstrukci areálu s tím, že předpokládaným datem ukončení rekonstrukčních prací je rok 2011. V obnovených a upravených prostorách by měla být umístěna městská knihovna a stálá expozice městského regionálního muzea. Svě místo tu nalezne i restaurátorská dílna Galerie antického umění.

Po prohlídce kláštera jsme se ještě vrátili do Galerie antického umění, kde pan Urban pokračoval v poutavém vyprávění o historii sbírky, o využití odlitků soch především k výuce klasické archeologie a dějin umění na pražské Filozofické fakultě.

S panem Urbanem jsme se rozloučili s přáním zdárné rekonstrukce kláštera a jeho následného využití. Pokračovali jsme na historické náměstí, kterému dominuje renesanční radnice s barokně ukončenou věží a hodinami, postavená na základě dvou gotických domů. Na nárožích věže stojí dvě monumentální sochy obrů, vysoké 4,8 metru. K obrům se dodnes traduje stará pověst. Uprostřed náměstí je postaven Mariánský sloup, postavený roku 1678 hraběnkou Sibyllou Lamboyovou. Sloup je ozdoben výklenkem s ležící sv. Rozálií, chránící město před morem.

Po chutném obědě v místním hostinci jsme došli okolo kostela Nejsvětější Trojice ještě k Olivetské kapli, pozdně barokní stavbě z roku 1777. Kaple je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek. V odpoledních hodinách jsme opět příjemně vytočeným vlakem odjeli zpět do Hradce Králové.

Město Hostinné určitě stojí za návštěvu, a to ve všech ročních obdobích. Připomínám například tradiční letní lidovou pouť Porcinkuli, spjatou se životem františkánů. Pout' se koná již od roku 1684 každou první srpnovou sobotu a neděli. Výletu Společnosti ochránců památek ve východních Čechách se účastnili Jiří Němeček, Daniel Jezbera, Rudolf Khol, Michal Hroneš, Edita Šebestová, Monika Ficková.

interiér Galerie antického umění

renesanční radnice a Mariánský sloup na náměstí

kostel Nejsvětější Trojice

Olivetská kaple, v popředí naše skupina

Hornické muzeum na Hřebči se nebude realizovat

Muzeum mělo být vytvořeno v areálu bývalého dolu Hřebeč na Moravskotřebovsku. Součástí projektu bylo vytvoření prohlídkové trasy a expozice v Jihlavské štole dlouhé 150 metrů, s ukázkami ražby důlních děl, důlní mechanizace a s prostorem pro jízdu důlních osobních vlaků. Hornické muzeum mělo být součástí Hřebečských důlních stezek, které se budou slavnostně otevírat v červnu letošního roku, a naučné stezky Lesů ČR Boršovský les. Prostřednictvím mladějovské úzkokolejky se poté měly stezky propojit s Průmyslovým muzeem v Mladějově. Projekt se kvůli nedořešeným vlastnickým vztahům na pozemcích odkládá.

„Projekt hornického muzea je velmi zajímavý, s vysokým přínosem pro další rozvoj cestovního ruchu v našem regionu a v Českomoravském pomezí. Proto se tohoto projektu nevzdáváme a já věřím, že bude možné jej někdy v příštích letech realizovat. Celý projekt je připraven, co se týče projektové dokumentace, ale nepodařilo se dořešit vlastnické vztahy ke všem dotčeným pozemkům. Nebylo proto možné předložit žádost o dotaci z evropských fondů (ROP 3.1) do výzvy, která končila 31. ledna 2010. Budeme však pokračovat v jednání kolem pozemků a sledovat další příležitosti ke získání dotace,“ uvedl místostarosta města Moravská Třebová Václav Mačát a dodal: *„Naším prioritním projektem je projekt „Cesta od renesance k baroku“, na který jsme žádost o dotaci z ROP 3.1., včetně veškeré dokumentace předali v termínu. Jedná se o pozoruhodný a unikátní projekt, který naplňuje strategii rozvoje cestovního ruchu našeho regionu, Českomoravského pomezí a Pardubického kraje. Tento projekt vzbudil velmi pozitivní odezvu jak ze strany historiků, tak i odborníků na cestovní ruch. Věřím proto, že s naší žádostí o dotaci uspějeme, a že se občané i návštěvníci našeho města budou moci brzy na cestu od renesance k baroku vydat.“*

Předmětem projektu „Cesta od renesance k baroku“ je dokončení obnovy zámeckého komplexu, zpřístupnění velké Křížové cesty, která byla plánovaná už našimi předky, restaurování sousoší Kalvárie, renovace parku na Křížovém vrchu, renovace cesty na hřbitov a renovace Lapidária na hřbitově. Bude tak završena obnova zámeckého komplexu s cílem propojení centra města s podzámčím, případně i s budoucím městským parkem na Knížecí louce.

(IŽ)

Konference „Šlechtická sídla a cestovní ruch /hrady, zámky, erby/“ a veletrh cestovního ruchu „INFOTOUR A CYKLOTURISTIKA“

Ve dnech **18. a 19. března 2010** pořádá Královéhradecký kraj ve spolupráci s o.p.s. Revitalizace KUKS a agenturou Nucleus konferenci cestovního ruchu s názvem „Šlechtická sídla a cestovní ruch“ s podtitulem „hrady, zámky, erby“. Dvoudenní jednání se uskuteční v Kongresovém centru Aldis v Hradci Králové. Záštitu nad konferencí přijal Lubomír Franc, hejtman Královéhradeckého kraje, který také zahájí první jednací den ve čtvrtek 18. 3. 2010 v 9. 00 hod.

Za Asociaci majitelů hradů a zámků vystoupí prezidentka asociace paní Jana Germentis - Hildprandt, dále majitelé zámků Franziska Diana Sternberg– Phipps z Častolovic, Vladimír Lažanský z Chyší nebo zástupce Colloredo - Mansfeldů Pavel Krejčířek z Dobříše.

Za NPÚ potvrdil účast náměstek generální ředitelky Národního památkového ústavu Milan Svoboda, který promluví na téma limity komercializace památkových objektů a míra konzervace versus komerční využití a také kastelán hradu Křivoklát Luděk Frencl. Za SHSČMS vystoupí starosta Polné Jindřich Skočdopole a rovněž zástupce hradu Kašperk Zdeněk Svoboda. Chybět nebude také příspěvek doc. Jiřího Patočky z Vysoké školy ekonomické nebo Ing. Šárky Tittelbachové z Vysoké školy obchodní v Praze a Mgr. Ivana Chorváta z Univerzity Mateja Bela v Bánské Bystrici.

O významu šlechtických sídel pro rozvoj cestovního ruchu u našich polských sousedů promluví mimo jiné představitel univerzity ve Wroclavi prof.

Jerzy Wyrzykowski, zástupce zámku Książ v Dolnoslezském vojvodství dr. Jerzy Tutaj či ředitel Opolské regionální turistické organizace Piotr Mielec.

„Jedním z klíčových témat konference bude úloha majitelů šlechtických sídel v cestovním ruchu. Cenné bude zejména zprostředkování jejich zkušeností při tvorbě produktových balíčků, marketingových záměrů, získávání finančních prostředků na provoz a využití zámeckých objektů či zkušenosti s obnovou nebo rekonstrukcí včetně spolupráce v rámci regionů a jednotlivých sdružení. Řadu inspirativních poznatků si slibujeme také od neformálního setkání účastníků konference s představiteli kraje během slavnostního večera v prostorách Muzea východních Čech v Hradci Králové,“ uvedl za organizátory Jiří Skalický, ředitel Revitalizace KUKS, o.p.s.

Více na www.revitalizacekuks.cz

TISKOVÁ ZPRÁVA

o.s. Nádraží nedáme!

PLÁNOVANÁ BUDOVA SE STAVĚT NEBUDE, HISTORICKÁ ZŮSTANE VÝPRAVNÍ!

20.2.2010, Ústí nad Orlicí

Přesně to vyplynulo z vyjádření technického náměstka GŘ SŽDC Pavla Mathého. Ministerstvo dopravy dalo pokyn vypracovat projektovou dokumentaci, která bude počítat s využitím současné budovy. Projektová dokumentace by měla být dle jeho slov hotova do září, práce by měly být zahájeny v roce 2011. Plánovaná budova nového nádraží, jejíž vzhled se setkal s velkou nevolí laické i odborné veřejnosti se stavět nebude. K současné budově bude vybudován podchod. Tím je její využití do budoucna zajištěno.

„Nyní nás čeká další nelehký úkol. Najít způsob, za jakých okolností by mohla být současná budova opravena“, říká předseda sdružení Martin Kadrman s vědomím, že současný vlastník, České dráhy, do objektu neinvestují ani korunu. „Proto již několik měsíců prosazujeme variantu převzetí budovy Správou železniční dopravní cesty, která by ji při pracích na koridoru opravila.“

Královna českého dokumentu Olga Sommerová říká: „Je to úžasný úspěch občanské veřejnosti. Před dvěma lety si z našeho boje každý utahoval a říkal, že starou dámu nezachráníme. Dnes víme, že jsme ji uchránili a navíc jsme zachovali její původní účel. Uděláme vše pro to, aby byla opravena. Zaslouží si to.“

Ačkoliv se o osudu budovy v posledních měsících v médiích mnoho nenapsalo, sdružení za jeho záchranu dělalo maximum. „Na schůzi jsme znovu zopakovali naše návrhy na její využití. Potřebujeme však k tomu zájem města. To se bohužel k nám i budově obrací zády“, naráží profesor Pavel Kovář na skutečnost, že se v polovině listopadu zastupitelstvo města Ústí nad Orlicí usneslo, že preferuje původní varianty řešení včetně demolice budovy. Z dnešního jednání však vyplynulo, že takové řešení je dnes již pro všechny neakceptovatelné.

„Nyní je čas na zahájení dialogu s Českými drahami. Mrzí mě, že zatímco u SŽDC posun v jednání vidíme, u drah zůstává názor neměnný. To ohrožuje budoucnost budovy“, uzavírá profesor Jiří Suchomel, který je předsedou expertního týmu Nádraží nedáme!

Další info: www.stop-demolici.cz

ČLÁNKY:

Pavel Bareš:

Připomínka dvou významných osobností z Podorlicka

V loňském roce jsme si připomněli výročí narození dvou významných osobností. Oba měli vazbu na region Podorlicko, a proto si je ve zkratce představme:

Dr. František Lützow

(21.6. 1849 Hamburk – 13.1. 1916 Ženeva)

Český šlechtic, diplomat, historik a spisovatel. Tento jeden z největších zastánců a propagátorů českého národa na přelomu 19. a 20. století se věnoval studiu českých dějin, vědecké práci a publikování.

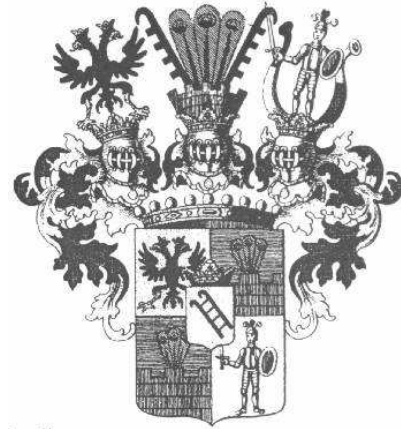
Významná část jeho života i díla je spojena se zámkem v Žampachu (okres Ústí nad Orlicí), kde od roku 1884 se svojí manželkou Annou Gustavou Lützow pobýval. Studoval práva na Univerzitách ve Vídni a Innsbrucku. V letech 1873 – 1881 působil jako rakousko – uherský diplomat v Římě a Londýně. Od roku 1885 byl poslancem říšského sněmu ve Vídni, r. 1889 se vzdal mandátu a věnoval se studiu české historie a literatury. Propagoval českou kulturu, byl čestným členem České akademie věd, stal se čestným předsedou Českého olympijského výboru a obdržel čestný doktorát pražské Karlovy univerzity.

Po vypuknutí 1. světové války odešel do neutrálního Švýcarska a navázal kontakty s lidmi usilujícími v emigraci o českou samostatnost. V r. 1915 se v Ženevě podílel na přípravách vzpomínkových oslav výročí Husova upálení. Dne 16.1. 1916 nečekaně umírá. Trvalo několik měsíců, než byl rakousko – uherskými úřady povolen převoz ostatků a byl pohřben za asistence rakouské policie jako „duchovní legionář“ neveřejně do rodinné hrobky ve Vamberku.

V souvislosti se 160. výročím jeho narození uspořádal Domov pod hradem (Ústav sociální péče sídlící dnes v nově rekonstruovaném zámku v Žampachu) v březnu 2009 připomenutí formou výstavy v zámecké kapli ze života a díla F. Lützowa. Už v r. 2001 je na vstupu do zámeckého areálu umístěna pamětní deska a jak dodává ředitel Domova pod hradem Luděk Grat, i Domov dodnes čerpá z dědictví osvětleného hraběte, například jím založené zámecké parky posloužily

jako základ místního arboreta.

Více informací ze života a díla Dr. Františka Lützowa lze najít na webu Domova pod hradem Žampach – www.uspza.cz. Při návštěvě zámeckého areálu se lze v místním Infocentru domluvit na prohlídce malé expozice či zakoupit Výroční turistickou známku vydanou u příležitosti 160. Výročí nar. Dr. Fr. Lützowa a 700 let od první zmínky o hradu Žampach.

Oldřich Hlavsa

(1.11. 1889 – 11.2. 1936)

- český akademický malíř

Narodil se jako nejmladší ze šesti dětí v rodině chudého chalupníka v tehdejší Německé Rybné, dnes Rybná nad Zdobnicí. Po dokončení obecné školy odešel do Žamberka, kde se učil číšníkem. Ve volných chvílích se věnoval své zálibě, malování. Ve Vídni, kam Hlavsa odešel na vandr, se mu dostalo prvního metodického vedení na speciálním kurzu kreslení. S malými úsporami odešel na Akademii výtvarných umění do Mnichova, kde působil v letech 1910–1913, studia dokončil na pražské Akademii. Byl žákem profesorů Františka Ženíška a Vojtěcha Hynaise. Po 1. světové válce, kterou prožil v Rusku jako legionář, žil střídavě v Praze, Rybné nad Zdobnicí a Vamberku.

Fara v Rybné nad Zdobnicí se stala jeho druhým domovem a farář Jan Selichar jeho druhým otcem a přítelem. Ten jej při všech studiích finančně podporoval. Náměty ke svým obrazům čerpal především z rodného kraje a patřil do okruhu tzv. rybenské skupiny malířů (Jan Slavíček a další). Byl výborným portrétistou, avšak v jeho díle převažuje tvorba krajinářská, byl malířem lyrických náladových krajinek Orlického podhůří. Část jeho tvorby je umístěná v obrazárně přímo v Rybné nad Zdobnicí, od r. 1986 v Síni Oldřicha Hlavsy. Pohřben je na hřbitově ve Vamberku.

V nedávné době proběhla v rybenské obrazárně rekonstrukce, návštěvu lze domluvit přímo na Obecním úřadě (www.obec-rybna.ic.cz) a při každoročním cyklu letních koncertů „Rybenské hudební léto“ se uskutečnil v červenci v místním kostele sv. Jakuba koncert, který byl věnován památce 120 let od nar. rybenského rodáka akademického malíře Oldřicha Hlavsy.

Nové národní kulturní památky

Rozhodnutím vlády ze dne 8. 2. 2010 (s účinností od 1. července letošního roku) byl rozšířen seznam Národních kulturních památek. Soubor nově prohlášených národních kulturních památek obsahuje 33 památek nemovitých a 5 movitých, a to ze všech krajů naší země. Je zaměřen od novodobé architektury 19. a 20. století přes umělecká díla, technické památky až po vesnickou lidovou kulturu tak, aby byly mezi národními kulturními památkami zastoupeny všechny nejvýznamnější představitelé jednotlivých skupin a typů. Zatím poslední rozšíření seznamu Národních kulturních památek proběhlo na jaře 2008.

V Královéhradeckém kraji se jedná o dvě nemovité kulturní památky, a to o „Dřevěnku“ – dům čp. 92 v Úpici a Přehradu Těšnov (vodní dílo Les Království) s elektrárnou. V Pardubickém kraji pak o čtyři památky: zámek s opevněním v Pardubicích, krematorium v Pardubicích, kostel sv. Bartoloměje v Kočí u Chrudimi a kostel sv. Jakuba Staršího v Poličce s rodnou světličkou Bohuslava Martinů.

V důsledku prohlášení těchto památek za národní kulturní památky lze očekávat, že dojde ke zvýšení povědomí o významu těchto objektů u laické veřejnosti, a tedy i dalšímu zviditelnění regionu. Pozitivním dopadem bude nepochybně též zvýšení jejich památkové ochrany.

Úpická Dřevěnka

Významná památka lidové architektury, jejíž vznik se datuje do počátku sedmnáctého století. V letech 1735 - 1990 fungovala jako vyhlášená hospoda. Jedná se o největší a nejstarší z dochovaných maloměstských dřevěných domů ve východních Čechách. Vystavěna byla tesařským způsobem ještě z nehraněných kuláčů. Její památková hodnota spočívá zejména v relativní stavebně – technické úplnosti a autentičnosti s ohledem na dobu jejího vzniku.

Přehrada Těšnov

Architektonicky významná stavební technická památka, v době ukončení výstavby v roce 1919 největší vodní dílo v celém Československu. Z architektonického hlediska se jedná o pozdně secesní stavbu s romanticky pojednanými bránovými průjezdy na koruně hráze. Toto dílo lze právem považovat za jedno z nejkrásnějších vodohospodářských staveb v republice. Další zajímavostí je např. domek hrázného s válcovou věží s cimbuřovým ochozem. Hodnotné je i technologické vybavení vodního díla.

Zámek s opevněním v Pardubicích

Původně tvrz a vodní hrad ze 14. století přestavěný za Pernštejnů pozdně goticky (přelom 15. a 16. století, na úpravách se podílel i Hans Spiess) a renesančně (první polovina 16. století) v reprezentativní zámek významného českého šlechtického

rodu. Barokní úpravy v letech 1723–1724 prováděl František Maxmilián Kaňka, další menší úpravy proběhly v roce 1726 a v poslední čtvrtině 18. století. Dnešní dvoupatrový čtyřkřídlý zámek s hodinovou věží, sedmipatrovou hláskou a zbytky dvou rondelů je obklopen zděnou hradbou, vysokými valy s mohutnými nárožními bastiony. Od města je vstup do zámku tzv. Labskou bránou s reliéfní deskou o rodové pověsti Pernštejnů, na kterou navazují hospodářské budovy, které uzavírají rozsáhlé nádvoří. Vlastní vstup do zámku tvoří sloupový renesanční portál z roku 1529 s bohatou vegetabilní a figurální výzdobou a s kamenným mostem s figurálními reliéfy z roku 1543. V interiéru se dochovaly v několika místnostech renesanční malované kazetové stropy a na chodbách a v sálech s pozdně gotickými a renesančními portály ornamentální a figurální renesanční malby – např. v tzv. Vojtěchově sále je rokem 1523 datován výjev Samson a Dalila, na sousední stěně je ženský akt Fortuna Volubilis, ve vedlejším sále je to alegorie Starého a Nového zákona – Zákon a Milost inspirovaná malbou Lucase Cranacha staršího. Pardubický zámek je významnou renesanční stavbou ovlivněnou některými prvky saské německé renesance s dochovanými nezanedbatelnými staršími rezidui a s menšími novodobými úpravami a obklopenou ve své době ojedinělým opevňovacím systémem a upomínající na uměleckou i hospodářskou činnost významného aristokratického rodu.

Krematorium v Pardubicích

Rondokubistická patrová stavba na přibližně obdélném půdorysu pochází z let 1921-1923 od Pavla Janáka. Dispoziční řešení je postaveno na vyvýšeném centrálním prostoru shromaždiště obklopeného ze tří stran otevřeným ochozem přístupným monumentálním schodištěm se sochami světloňů z pískovce v mírně nadživotní velikosti od sochaře Karla Linharta. Postavy v pozdvižených pravých pažích svírají pozlacenou pochodeň, v levé ruce drží urnu. Schodiště o mnoha kamenných stupních má zábradlí v horní části oplechované. Přízemí je do výšky asi tří metrů členěno bíle omítanou pásovou bosází, zakončenou třemi segmentovými okny po každé straně schodiště. Nad okny je vlys se střídajícími se kruhy a obdélníky. Hlavní hmota budovy je z této a obou bočních stran obehnána ochozem s balustrádou, která je tvořena mohutnými pilíři s ornamentálně naznačenými patkami a hlavicemi a s ornamentem rondokubistického ražení uprostřed. Pod korunní římsou probíhá drobný zubořez. Z hmoty přízemí vystupuje půdorysně ustoupená výrazná sedlová střecha. Balustráda je kryta oplechovanou pultovou střechou mírného sklonu. Pod mohutným trojúhelným štítem střechy obíhá asi dva metry vysoký vlys v dolní a horní části zdobený zubořezem a ve středu střídajícími se kruhy s plnými obdélníky. Hlavní průčelí dominantně zdobeno rozměrnou rozetou ve špaletě s motivem zubořezu. Přízemí je v bočních průčelích otevřeno na jedné straně pěti arkádami, druhá strana je arkádová v celém průběhu. Hlavní vchod do architektury je zajištěn rozměrnými dvoukřídlými dřevěnými dveřmi uprostřed a jednokřídlými dveřmi stejné produkce po obou stranách hlavního vstupu. V prostoru ochozu jsou zabudovány vitríny kolumbária. Interiér zaujímá obřadní síň s malbami Františka Kysely, v čele s katafalkem a propadlístěm a varhanami nad vchodem. Jedinečná architektura krematoria patří k nemnoha

stavbám tohoto charakteru v České republice.

Kostel sv. Bartoloměje v Kočí u Chrudimi

Unikátní prostorově sevřený soubor staveb, vytvářejících srostlici zděného gotického kostela, dřevěné pozdně renesanční zvonice a dřevěného krytého mostu. Každá ze staveb má výjimečnou vlastní památkovou hodnotu. Kostel z r. 1397 je příkladem zděné venkovské bezvěžové sakrální stavby s dochovaným a restaurovaným souborem mimořádně hodnotných nástěnných maleb ze 14. a 16. stol. (vročení 1397, 1533), doplněný dřevěným záklopovým stropem pojednaným ornamentální výmalbou lidového charakteru z r. 1678 s pásem starozákonních postav a dřevěnou patrovou kruchtou podobného pojetí. Zvonice neobvyklého typu přistavěná k průčelí kostela je autenticky dochována a datována rytým vročením 1666, nepochybně na místě staršího předchůdce, z něhož pocházejí dva zvony z let 1496 a 1592, spolu s kostelem tvoří unikátní celek. Dřevěný přístupový most z r. 1721 na místě staršího z r. 1689 je ojediněle dochovanou autentickou technickou památkou, dokládající vysokou řemeslnou úroveň venkovského stavitelství a tesařství. Kostel tvoří spolu se zvonicí a mostem stavební komplex mimořádné výtvarné kvality a technické úrovně, který mimo jiné i konfigurací budov a situací v krajině je památkou ojedinělou v Českých zemích.

Kostel sv. Jakuba Staršího v Poličce s rodnou světničkou Bohuslava Martinů

Novogotický kostel vystavěn v letech 1853-1865 podle plánů Antonína Wacha za řízení Fr. Schmoranze st. Orientovaný kostel je trojlodní hala s tribunami v bočních lodích, osově situovanou západní hranolovou věží a dlouhým kněžištěm s šestibokým závěrem. Hlavní loď je zaklenuta rychlým sledem čtyř klenebních polí, kterým v bočních lodích odpovídají téměř čtvercová pole. Kněžiště o třech obdélných klenebních polích a závěru odděluje od lodí triumfální oblouk. S výjimkou sakristie je v interiéru důsledně užita křížová žebrová klenba ze žeber hruškové profilace. V chóru a v hlavní lodi vybíhají žebra z vysokých štíhlých válcových přípor, ukončených variacemi na gotické kružbové hlavice s polygonálními krycími deskami. Žebra se sbíhají do masivních terčových svorníků: v závěru s tváří Krista, v kněžišti s letopočtem 1860, v lodi s polychromovaným městským znakem, kruhovým otvorem pro závěs lustru, polychromovaným znakem Českého království a symbolem Boží Trojice. Klenby bočních lodí v obou úrovních vybíhají z konzol. Žebra se opět sbíhají do terčových svorníků drobnějšího měřítká. Hranolová věž je z větší části zasunuta do půdorysu trojlodí a před západní průčelí předstupuje v podobě mělkého rizalitu s nakoso postavenými opěráky při nárožích. Po stranách věže jsou v koutech bočních lodí situována schodiště zpřístupňující empory a věž. Ve věži, ve světnici pověžného (čp. 236), dnes stylově dobově zařízenou, se v roce 1890 narodil Bohuslav Martinů, pozdější světoznámý hudební skladatel.

Významná novogotická novostavba na půdorysu původního gotického kostela je významným dokladem historie a uplatňuje se v siluetě městského sídliště.

Nově prohlášené nemovité národní kulturní památky v ostatních krajích:

- a) v Jihočeském kraji: Zemědělská usedlost čp. 3 v Krníně, zámek Vimperk, zemský hřebčinec v Písku;
- b) v Jihomoravském kraji: Hotel Avion v Brně, Klášter cisterciáček Porta coeli v Předklášteří, Archeologické naleziště Dolní Věstonice – Pavlov, Větrný mlýn v Kuželově;
- c) v Karlovarském kraji: Císařské lázně v Karlových Varech, Kostel sv. Máří Magdalény v Karlových Varech, Lázeňská kolonáda v Mariánských Lázních;
- d) v Libereckém kraji: Hospodářský dvůr zámku v Zákupích, Dlaskův statek v Dolánkách u Turnova;
- e) v Moravskoslezském kraji: Budova bývalé přádelny s dílnou vzorkovny, včetně strojního vybavení, v areálu továrny Alois Larisch v Krnově;
- f) v Olomouckém kraji: Vila Primavesi v Olomouci;
- g) v Plzeňském kraji: Zámek Červené Poříčí, Klášter premonstrátek v Chotěšově, 3. Vodní hamr Dobřív, Jízdárna ve Světcích;
- h) v hlavním městě Praze: Dům U Černé Matky Boží v Praze na Starém Městě, Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně v Praze na Vinohradech, Čistírna odpadních vod v Praze v Bubenči;
- i) ve Středočeském kraji: Park a zámek v Průhonicích;
- j) v Ústeckém kraji: Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě;
- k) v kraji Vysočina: Štáflova chalupa v Havlíčkově Brodě, Klášter premonstrátů v Želivě;
- k) ve Zlínském kraji: Hřbitov ve Střílkách, Fojtství ve Velkých Karlovicích.

Za národní kulturní památky se prohlašují tyto movité kulturní památky:

- a) v Jihočeském kraji: Závišův kříž z kláštera ve Vyšším Brodě;
- b) v Jihomoravském kraji: Světelský oltář;
- c) v Moravskoslezském kraji: Železniční motorový vůz M 290.001 – „Slovenská strela“;
- d) v hlavním městě Praze: Zlomek latinského překladu Kroniky tak řečeného Dalimila;
- e) v kraji Vysočina: Přemyslovský krucifix z Jihlavy.

(IŽ)

Zdroj: www.npu.cz a www.mkcr.cz

DOKUMENTY:

PETICE

ZA BEZPODMÍNEČNÝ SOUHLAS SE ZÁPISEM ZÁPADOČESKÉHO LÁZEŇSKÉHO TROJÚHELNÍKU NA SEZNAM SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ UNESCO

My, níže podepsaní, vyzýváme Radu města Karlovy Vary, aby stáhla doplňující podmínky pro zápis Západočeského lázeňského trojúhelníku na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO, a Zastupitelstvo města, aby tyto podmínky výslovně odmítlo.

Zatímco **zastupitelstvo** města Karlovy Vary na svém zasedání dne 12. 2. 2008 souhlasilo se záměrem dosáhnout zápisu Západočeského lázeňského trojúhelníku na Seznam památek světového dědictví UNESCO **bez dalších podmínek** a Mariánské Lázně a Františkovy Lázně svůj souhlas potvrdily usneseními zastupitelstev bez dalších doplňujících podmínek, **rada** města Karlovy Vary na svém zasedání dne 6. 10. 2009 stanovila – oproti rozhodnutí zastupitelstva - pro tento zápis následující dodatečné podmínky:

- nechat zapsat za město K. Vary jen vybrané památkové objekty (kostel sv. Máří Magdalény, Mlýnská kolonáda, Městské divadlo a Lázně I.), nikoli územně vymezenou zónu města;
- regulativy a omezení pro rozvoj a výstavbu v Karlových Varech z titulu nominace nesmějí jít nad rámec památkové ochrany současné městské památkové zóny, a to jak co do předmětu, obsahu a stupně regulace, tak také co do územního rozsahu zóny,
- vyhlášení městské památkové rezervace v Karlových Varech – tj. zápis města jako celku – nepovažuje město Karlovy Vary za přínosné a nesouhlasí s ním. Případné zvýšení intenzity ochrany je možné a žádoucí jen u výše uvedených vybraných objektů nejvyšší památkové hodnoty (potenciální NKP).

K uvedeným podmínkám:

Zápis Západočeského lázeňského trojúhelníku na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO je v zájmu nejen měst Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně, ale také v zájmu všech obyvatel Karlovarského kraje. Náš kraj patří mezi ekonomicky nejchudší kraje České republiky. Jedním z nejvýznamnějších pilířů ekonomiky tohoto kraje je lázeňství a cestovní ruch. Tyto oblasti jsou úzce spjaty a obě by významně profitovaly z uskutečnění tohoto zápisu.

Omezení zápisu na jednotlivé památky namísto celé městské památkové zóny povede k tomu, že žádný zápis nebude. Karlovy Vary představují jedny z nejvýznamnějších příkladů světově proslulých lázeňských měst v celosvětovém měřítku. Ve většině evropských lázeňských měst dodnes najdeme jednotlivé prvořadě lázeňské stavby, nikoli však intaktně dochované lázeňské prostředí většího rozsahu. Lázeňských měst, které snesou srovnání se Západočeskými lázněmi i v urbanistickém ohledu, a mimoto stále

slouží dominantně lázeňským funkcím, je velmi málo. V jednotlivostech se tedy srovnávat nemůžeme, jedinečný je právě rozsah a množství památek. V tom nemají lázeňská města Západočeského lázeňského trojúhelníku konkurenci. I zástupci ostatních světově proslulých lázní Evropy, které se snaží o zápis na Seznam UNESCO, respektují prvořadou pozici Karlových Varů ve světovém lázeňství.

Regulativa z titulu nominace na seznam UNESCO nejde nad rámec současné památkové ochrany; ani povýšení městské památkové zóny na památkovou rezervaci nejde nad rámec stávající ochrany. Památková ochrana Františkových Lázní, kde je vyhlášena městská památková rezervace, není oproti Karlovým Varům, kde je městská památková zóna, nikterak zvýšená. Jde pouze o prestiž. Být na Seznamu světového dědictví je právě především otázkou prestiže, deklarováním úcty k dochovanému dědictví a příslibem té které země, že lokalitu hodlá v celosvětovém zájmu chránit a předat dalším generacím. Nominace je dobrovolná a o to více je získaný statut světové památky morálně zavazující. Pro jednotlivé památky zapsané na Seznamu světového dědictví nepřibývají zápisem žádné další povinnosti. Péči o dobrý stav kulturních památek a památkově chráněných území ukládají vlastníkům a relevantním subjektům státní správy již dostatečně předpisy přijaté na národní úrovni – zákon č.20/1987 Sb., o státní památkové péči a jeho prováděcí vyhláška, které musí být ovšem dodržovány.

Z uvedené snahy omezit nominaci na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO jen na několik památkových objektů vyplývá nechuť komplexní ochrany památkové zóny v Karlových Varech ze strany městské samosprávy. Z dodatečných podmínek rady vyčnívá zjevná snaha o to, aby v Karlových i nadále zůstal prostor pro vznik dalších novostaveb poškozujících ráz města (garážové domy apod.) nebo novostaveb vyplývajících z individuálních zájmů a nerespektujících zmíněný historický rámec. Dodatečné podmínky budou mít za následek pád celého Západočeského lázeňského trojúhelníku a neuskutečnění snu zápisu na Seznam UNESCO pro Mariánské Lázně a Františkovy Lázně. Karlovy Vary tak udělají před celou světovou kulturní veřejností ostudu nejen sobě, ale také celé České republice.

Proto vyzýváme Radu města Karlovy Vary, aby stáhla doplňující podmínky pro zápis Západočeského lázeňského trojúhelníku na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO a zastupitelstvo města, aby tyto podmínky výslovně odmítlo.

Zmocněnec petičního výboru pro styk s úřady

Miluše Hythová, Konečná 11,36005, Karlovy Vary
tajemnice KV KDU-ČSL

V případě, že se nás rozhodnete podpořit vytištěním přiložené petice a zajištěním fyzických podpisů, zasílejte podepsané archy na adresu Krajská kancelář KDU-ČSL, Varšavská 2, 360 01 Karlovy Vary. Předem velice děkujeme. Petiční výbor.

STANOVISKO K DEMOLICI AREÁLU BÝVALÉHO PIVOVARU VE VYSOKÉM MÝTĚ

18. února 2010, Praha

Asociace obdržela z důvěryhodných zdrojů informaci, že Ministerstvo kultury zamítlo podnět na prohlášení objektů bývalého pivovaru ve Vysokém Mýtě za kulturní památku, které podalo o.s. Pivovar Kujebák. Asociace je tímto rozhodnutím Ministerstva kultury šokována a učiní v nejbližších dnech v této souvislosti dotaz na náměstka ministra Ing. Stanislava Karabce, PhD.

I přesto, že se v celé kauze v posledním období objevily nové skutečnosti, umožňující řízení zahájit (například se zjistilo, že ač majitel objektu deklaroval statické narušení objektů, ještě v roce 2008, tedy dlouho po této statické zprávě, v areálu bydleli nájemníci), několik dní před zahájením demolice se představitelé města setkali se zástupci developera a nabídli jim možný odkup budov, neučinilo tak.

Neučinilo tak přes apel laické a odborné veřejnosti (viz Eva Dvořáková, NPÚ, Lidové noviny, 23.1.2010, Seznam osmi cenných ohrožených industriálních památek). Dle názoru Asociace je tato skutečnost příkladem, kdy MK ČR rozhoduje v zájmu soukromých ekonomických zájmů, namísto zájmu veřejného a kulturního.

Asociace bude se zvýšenou pozorností sledovat počet a odůvodnění zamítnutí dalších podnětů ve věci prohlášení za kulturní památku i v jiných kauzách, stejně tak bude sledovat počet vlastních podnětů ministerstva.

Martin J. Kadrman,
viceprezident

OBSAH

Několik slov na úvod	2
Informace z výboru Společnosti	3
Výroční turistická známka	4
J. Němeček: Jednali jsme o poutní kapli sv. J. Nepomuckého v Letohradě	
Zprávy a zajímavosti	6
M. Ficková: Výlet do Hostinného	
Hornické muzeum na Hřebči se nebude realizovat	13
Konference Šlechtická sídla a cestovní ruch	14
Tisková zpráva o.s. Nádraží nedáme!	15
Články	
P. Bareš: Připomínka dvou významných osobností z Podorlicka	16
Nové národní kulturní památky (Iž)	18
Dokumenty	
Petice za bezpodmínečný souhlas se zápisem západočeského lázeňského Trojúhelníku na seznam světového kulturního dědictví UNESCO	22
Stanovisko k demolici areálu bývalého pivovaru ve Vysokém Mýtě	24

ZPRAVODAJ

**VYDÁVÁ SPOLEČNOST OCHRÁNCŮ PAMÁTEK
VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH
ADRESA: ORLICKÉ NÁBŘ. 356/1, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ
REGISTROVÁNO VE SMYSLU ZÁKONA
POD REGISTRAČNÍM ČÍSLEM MK ČR E 11426**

**www.sopvc.cz
e-mail: sopvc@seznam.cz**